

**Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu
avalik arutelu
Värskas vallavalitsus 23.03.2015 kell 13.00**

Planeering võeti vastu Värskas Vallavalitsuse 11.02.2015 korraldusega nr 30. Värskas Vallavalitsus korraldas teemaplaneeringu avaliku väljapaneku 19.02.2015-19.03.2015 Värskas raamatukogus ja valla veebilehel. Avaliku väljapaneku ajal esitati 18.03.2015 e-kirja teel Silvi Laanetu poolt järgmised ettepanekud:

ettepanek	Planeeringu koostaja vastus	Värskas valla arvamus
1. Teen ettepaneku korrastada Värskas valla territooriumi veekogude nimed ja nende piiranguvööndid.	Teie ettepanek toetab TP ptk 3.3 <i>Veekoguga seotud ettepanek</i> Keskkonnaministeeriumile tehtud kahte ettepanekuvarianti, et muuta selgemaks olukorda, mis on seotud eelkõige Värskas lahega, aga ka Õrsava järvega.	Nõus. Värskas vald soovib seda teha peale TP kehtestamist.
2. Teen ettepaneku planeering viia kooskõlla Looduskaitseadusega, Veeseadusega ja Planeerimisseadusega.	Planeering on koostatud kooskõlas nimetatud seadustega. Kui olete eriarvamusel, palume Teil oma ettepanekut täpsustada. Teie poolt varasemates tähelepanekutes (punkt 1.5 ja 1.7) nimetatud sõnastused parandatakse vastavalt seaduse tekstile.	Nõus. Planeeringu seletuskirjas tehakse parandus.
3. Teen ettepaneku üle vaadata Värskas vallas Väärtusliku	Vald kaalub Teie ettepanekut ja võtab seisukoha. Kõiki Teie poolt tehtud tähelepanekuid, ettepanekuid ja vastuväidet arutatakse TP	TP ei käsitle eraldi väärtuslikke maastikke. Vastav ettepanek

maastiku alad	avalikul arutelul. /Selgitame, et TP ei täpsusta Värskas vallas väärtuslikke maastikke, miljööväärtusega asulaid ega neile seatud tingimusi. Sellekohaseid ettepanekuid ei ole planeeringu koostamise ajal laekunud. Värskas vallas on väärtuslikud maastikud algselt määratletud Põlva maakonna teemaplaneeringuga <i>Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused</i> (2005). Tingimused väärtuslikele maastikele on täpsustatud <i>Värskas valla üldplaneeringuga</i> (2006). Miljööväärtusega asulad ja neile seatud tingimused on Värskas vallas määratletud üldplaneeringut täpsustava teemaplaneeringuga <i>Setomaa kultuuripärand</i> (2010)./	tehakse koostatavasse Põlva maakonnaplaneeringusse.
4. Planeeringus tuuakse välja Setomaa kehv seis nii rahvastiku osas kui maa viljakuse osas. Planeeringuga aga võetakse ära võimalus maamajanduspiironnas millegi suurema ja tõsisema ettevõtte loomiseks. Vaja on anda Maamajanduse piirkondadele ka Ettevõtlusmajanduse piirkonna võimalused. Teen ettepaneku anda suuremad arenguvõimalused Maamajanduse piirkondadele.	Selgituseks TP-s kasutatud mõistetest, millele tugineb maamajanduspiirkonna sisu. <i>Majandus - igasugune majanduslik tegevus</i> ja selle korraldamine mis tahes tasandil, s.o ettevõttes, majandusharus, piirkonnas või kogu riigis (TP Lisa 1 ptk 2.4.1). (http://entsyklopeedia.ee/artikkel/majandus1) <i>Maaettevõtluse</i> määratluse aluseks on võetud Maaelu Edendamise Sihtasutuse (MES) poolt koordineeritud Eesti Põllu- ja Maamajanduse nõuandeteenistuse sõnastus, mis on leitav veebilehelt http://www.pikk.ee/valdkonnad/maaettevotlus#.VQ7CSfmUcwA. <i>Maaettevõtlus</i> - on väljaspool linnu toimuv tegevus, mis hõlmab erinevaid valdkondi. Maaettevõtlus võib olla traditsiooniline põllumajandus, mahepõllumajandus, metsandus, alternatiivtegevused, mitmekesistamine ja maaelu arendus, sh. turism ja kohalik algatus. Käesolevas TP-s on maaettevõtlust	Planeeringuga reserveeritud tootmisala (T) juhtotstarbega alad paiknevad (kui paigutada nad funktsionaalse tsooneringu kaardile) mitmes piirkonnas (sealhulgas ka maamajanduse piirkonnas ning turismimajanduse piirkonnas). Funktsionaalsete seoste kaart on üldiseks aluseks ja põhjenduseks alade reserveerimisele. Planeeringuga on maatulundusalal lubatud tootmismaa sihtotstarve, võimalik on oma maa jagada 60% - maatulundusmaa ja 40% tootmismaa.

	käsitletud Setomaa kui piirkonna valdava ettevõtluse ühisnimetaja (TP seletuskiri lk 5). TP koostamisel on arvestatud ka <i>Eesti maaelu arengukava 2014-2020</i>, mis seab üheks prioriteediks, et maamajandus ja maapiirkonna elukeskkond oleks mitmekesine, pakuks alternatiivseid tööhõivevõimalusi põllumajandusest vabanevale tööjõule ning tugineks kohalikul ressursil ja potentsiaalil põhinevatele lahendustele (TP Lisa 1 ptk 1.1.2 Riiklikud arengukavad, tabel 1 lk 10). Maamajandusest on juttu ka <i>Põlvamaa ettevõtluse strateegias aastateks 2007-2015</i> (TP Lisa 1 ptk 1.2.3.2 lk 18). TP tzoneeringus on piirkondade sisu ja nimetused tuletatud üldisest mõistest maaettevõtlus, mis on mõningase mööndusega jagatud <i>nõ majandusteks</i> (majandustegevuse vormideks) – ettevõtlusmajandus, puhke- ja turismimajandus, maamajandus. Piirkondadeks jagamine lähtub olemasolevate ja kavandatud ettevõtlusvõimaluste iseloomust ning looduslikust ja ehitatud keskkonnast (TP seletuskiri ptk 2.1). <u>Maamajanduspiirkonna võimalustest:</u> Maamajanduse piirkonnand sisaldab hajusalt asustatud maatulundusmaid, kus peamine ettevõtluse valdkond on metsanduslik ja põllumajanduslik, esineb ka teisi maamajanduslikke väikeettevõtluse vorme. Siin on väheste kitsenduste tõttu parimad võimalused jätkuvalt majandada kõige tulusamalt metsa ja maad ning arendada põllu- ja metsamajandust. Maatulundusala ei ole planeeringuga määratud, vaid reserveeritud, mis tähendab seda, et maaomanik võib oma maad kasutada vastavalt	

olemasolevale maakasutuse sihtotstarbele seni kuni ta seda soovib. Sama põhimõtte on ka kehtivas Värskas valla üldplaneeringus. Tulevikus, kui soovitakse maakasutuse sihtotstarvet muuta, on see võimalik TP-s lubatud sihtotstarvete ulatuses.

Mida tähendab maa kasutamine - näiteks maatulundusmaa kasutamine tähendab seda, et omanik võib oma maad harida, kasvatada loomi või metsa (ning teha maaga muid maatulunduslikke tegevusi) ning ehitada vastavalt projekteerimistingimustele ja vallalt saadud ehitusloale (ka rekonstrueerida ja laiendada) hooneid, mis on lubatud maatulundusmaa sihtotstarbega maal. Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele *Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord* (RT I 2008. 46. 260) § 2 lg 3 tuleb ehitise alusele ja selle teenindamiseks vajalikule maale määrata kogu ulatuses ehitise kasutusotstarbest tulenev sihtotstarve (või sihtotstarbed), ehk maa sihtotstarve ja hoone kasutusotstarve peavad olema kooskõlas.

Maatulundusala juhtotstarbega reserveeritud alal on valdav maakasutuse sihtotstarve maatulundusmaa (60%) ja kõrvalkasutus(ed) võivad moodustada kuni 40 % (TP seletuskiri ptk 2.2.1 lk 11).

TP seletuskiri ptk 2.2.1.3 on toodud maatuludusala juhtotstarbega reserveeritud alade kasutamise tingimused. Üldise tingimusena on lubatud põllu- ja metsamajandusega ning muu väikesemahulise maaettevõtluse tarbeks vajalike ehitiste püstitamine.

Tabel 5 täpsustab, et maatulundusalal on lisaks maatulundusmaale lubatud (40% ulatuses) ühte või mitut järgmistest sihtotstarvetest (tulenevad VV määrusele *Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord*): elumaa, ärimaa, tootmismaa, transpordimaa, mäetööstusmaa, ühiskondlike ehitiste maa, üldkasutatav maa, kaitsealune maa. Loetletud sihtotstarbed võimaldavad maaomanikul soovi korral ehitada vastavalt elamu, ärihoone, tootmishoone, tee, väljata maavara, külaplatsi koos avaliku hoonega. Sihtotstarbe

	määramisel või muutmisel lähtutakse maakatastriseadusest. Detailplaneeringu koostamise kohustus maatulundusala tuleneb kehtivast üldplaneeringust ja kehtivatest seadustest. Maatulundusalal on detailplaneeringu koostamine vajalik juhul kui maa asub looduskaitsealal (sh maastikukaitseala, hoiuala) või miljööväärtuslikul alal ning teatud juhtudel alevikus või küla olemasoleval ja kavandataval selgelt piiritlevatel kompaktsel asustusega territooriumi osal (vt Üldplaneeringu ptk <i>Detailplaneeringu kohustusega alad</i> lk 33). Juhul kui detailplaneeringu koostamine on vajalik on üldplaneeringuga seatud tingimused viimase koostamiseks (vt Üldplaneeringu ptk <i>Metsamajandusmaa, Põllumajandusmaa</i> lk 30 ja 31). Kokkuvõtlikult saab väita, et silmas pidades maaelu mitmekesistamise vajadust on võrreldes kehtiva valla üldplaneeringuga TP-ga võimalusi maatulundusalal avardatud. Üldplaneeringuga on lubatud reserveeritud põllumajandusmaadel ja metsamaadel ainult üks kõrvalkasutus (ärimaa sihtotstarve) ja seda 25 % ulatuses ning eelkõige väärtuslikel loodus- ja külamiljööga aladel. TP võimaldab valida kaheksa kõrvalkasutuse hulgast sobivad ja seda 40% ulatuses.	
5. Teen ettepaneku Lobotka külas 50m laiuselt paralleelselt Väraska -Metskonna Örsava teega T2 ala asendada alaga T1, kuna ala piirneb ehk on seotud Väärtusliku maastikuga, või anda sama tee ääres Maamajanduse piirkonnale ka T1 funktsioon, kuna piirneb ehk on seotud T2 alaga.	Juhime tähelepanu, et silmas pidades tootmisaladelt tulenevaid võimalikke negatiivseid mõjusid ja häiringuid (sh visuaalseid), on tootmisaladele TP-ga seatud kohustus säilitada olemasolevat haljastust ala välispiiril ja / või rajada haljastus (kaitse)puhvervööndina tootmisala välispiirile. Puhervööndi haljastuse pindalaline osakaal peab olema vähemalt 20 % planeeritud tootmisalast (TP seletuskiri ptk 2.2.1.1 <i>Ettevõtlusmajandus</i>, alapeatükk <i>Tootmisalad</i>, lk 13).	Ettepanekuga arvestatakse, katastriüksus tunnusega 93401:001:0008 reserveeritakse S1 funktsiooniga.

6. Seletuskirjas Väärtuslike maastike täpsustamine 3.1.2 tekst ei lähe kokku Kaardid Värskas vald.	TP seletuskirjas ptk 3.1.2 on <i>Miljööväärtuslike asulate täpsustamine</i> . Värskas vallas ei ole miljööväärtuslike asulaid ega väärtuslike maastikke TP-ga täpsustatud. Vt ka eelpool punkt 1.11.	Täpsustasime koosolekul vaadeldes koos teemaplaneeringu kaarti ja üldplaneeringus olevat väärtuslike maastike kaarti (üldplaneeringus kaart nr 3). Erisusi ei tuvastanud.
vastuväide	Planeeringu koostaja vastus	Värskas valla arvamus
1. Ei saa nõustuda, et Lobotka külas läheb Väärtuslik maastik ja Puhkeala üle Ettevõtlusmajanduse piirkonnaks (T2).	Vastuväide on vastuoluline. Eelpool (punkt 5) teete ettepaneku, mille järgi peate sobilikuks kui Värskas-Metskonna-Õrsava tee ääres antakse maatulundusalale T1 funktsioon kuna viimane piirneb T2 alaga.	Selgitasime koosolekul reserveeritud ala tagamaid. Vastuväide on tagasi võetud.

Lisaks:

Parandada lk 20 tabelis punkt 3. „Endise kuivati“ asemel peab olema „endine veski“